

NAAR 'T „FABRIEK”

DOOR A. NOREL-STRAATSMA

DE ZONDAGSSCHOOL WAS UIT. Juffrouw Van Lingen kwam naar buiten. Waar was haar fiets? Ze keek naar alle kanten rond, ze had hem toch onder 't raam gezet. „Van Esch,” tegen den concierge, „heb je mijn fiets weggezet?” „Nee juffrouw, daar zullen de jongens wel mee van door zijn.”

„Ting, ting, ting,” met veel lawaai reed Sampie voor, vlak voor haar voeten; stond meteen naast de fiets, stram militair. „Asjeblijft juf, de jongens wouden er mee vandoor. Ik zei, je zal d'r afblijven, 't is de juf d'r fiets.” De jongens, die meegehouden waren, zich vasthoudende aan bagagedrager of zadel, schreeuwden lachend door elkaar, „'t is nietes Sampie. Hij zei, hij zei, hij durfde wel op jufs fiets...”

„'t Is al goed,” wuift de juffrouw. „Sampie, jij hebt geboft, je hebt een fijn ritje gemaakt, maar de volgende week niet weer.”

„Dan ben ik aan de beurt,” roept een ander. „Nee, ik juf”...

Juf lacht en denkt onder 't wegfietsen: „de volgende week niet vergeten om de fiets in 't hok te sluiten, anders is hij er gauw geweest.”

Ze was warm van haar verteluurkje. „Eenig toch, mijn troepje,” vond ze. „Heb je ooit zoo'n verzameling gezien; alle soorten vertegenwoordigd.”

Wat hadden ze vandaag geluisterd, allemaal. Maar in 't luisteren spanden toch haar vier boefjes de kroon. De Bijbel was nieuw voor hen, gloednieuw. Hoe moest dat ook wel zijn? Die mooie, wondere verhalen, om die voor 't eerst te hooren. Nu vanmorgen David in de woestijn, de donkere spelonk, en Saul, die sliep bij den ingang!

Die welsprekende zucht van Sampie, toen David den koning niet doodde. „Begreep je daar iets van Sampie, van de groote overwinning van David?”

Maar dat was waar ook, Kees was er niet geweest. Ze had hem onbewust gemist, maar zelf wèg in 't vertellen, had ze er verder geen aandacht aan geschonken.

Kees, slordige, kleine Kees, die nu al vijf jaren 't hoekje naast haar bewaarde. Kees, die nooit groter en ouder scheen te worden.

Wat hadden de jongens toch geroepen? „Kees is er af juf, hij komt niet meer.”

„Och jongens, dat doet Kees zoo maar niet. Hij is misschien ziek.”

Juist toen juffrouw Van Lingen de brug overfietste, zag ze twee jongens voor zich uitloopen; groote petten op kleine, vale gezichtjes en de één rookte voor z'n leven en trok aan een peukje sigaar.

Maar dat is Kees, Kees met zijn broertje! Ze sprong van haar fiets.

„Dag juf,” lachten de jongens vertrouwd, niets geschokt door hun verzuim of over de rookerij. 't Leven was immers vrijbuitery, je kon doen wat je wilde.

„Maar jongens,” zei de juffrouw, „waar waren jullie?”

„Ik kom niet meer, juf,” zei Kees beslist en zoog weer uit alle macht om 't vuur in zijn sigaar te houden.

„Kees,” riep de juffrouw heel verwonderd, „blijf jij zoo maar weg? Ik kan jou toch niet uit mijn hoekje missen. Jij kon toch altijd zoo fijn luisteren, Kees.”

Kees was wel onder den indruk van deze uitroepen. Hij deed 't sigaartje uit zijn mond en zei: „Ja juf, maar ik ben op 't fabriek gekomen.”

„Daarom hoef je toch niet van de zondagsschool af.”

Kees lacht witjes, maar zegt weer, „ik ben nou op 't fabriek gekomen.”

„En vin je nou dat je niet meer bij ons hoort, Kees. Ben je te groot voor ons?” De juffrouw kijkt naar

zijn schamel, onuitgegroeid jongensfiguurtje. Arm kereltje, dat nog stevig gevoed moet en verzorgd, op het fabriek! Ze denkt: „Ben jij nu al de groote maatschappij binnengestapt?”

„Och Kees,” pleit ze, „we zijn nu al vijf jaar dikke vrienden, jij en ik, zou je nog maar niet terugkomen?”

„Nee,” zegt Kees, „ik ben nou op 't fabriek.”

De juffrouw krijgt 't gevoel of ze op een levenswet stuit, die niet kan verbroken worden; ze laat 't er voor 't oogenblik bij.

„En Jan dan,” vraagt ze naar een kleinere editie van Kees wijzend, „die is toch niet op 't fabriek?”

„Neen juf,” zegt Kees, „hij had 't vergeten, maar ik zal zorgen, dat mijn broer weer komt.”

„Dat is best,” zegt de juffrouw, „maar wij moeten toch behoorlijk afscheid nemen, Kees. Kom je nog eens bij mij op bezoek?”

„Vanmiddag,” vraagt Kees opveerend, „vanmiddag dan maar? Als juf 't eten op heeft?”

Hij heeft een visioen van winterbezoeken als hij uit school bij juf mocht aanbellen en een beker warme chocolade mocht drinken, omdat hij zoo vaak ziek was.

De juffrouw peinsde even. Een Zondagmiddag, dat was jammer. Maar Kees had al besloten.

„Nou, dan gaan ik maar en hoe laat

moet ik vanmiddag komen? Heeft juf 't eten om twee uur al op?"

„Kom dan maar om drie uur,” zegt ze overwonnen.

„Ik kom ook,” zegt Jan.

„Nee,” beslist Kees.

„Ben jij van 't Zondagschool af?” En toen geruststellend tegen de juffrouw, „ik kom alleen, hoor juf, om drie uur!”

't Was drie uur geweest. Kees zat deftig in een luien

„En Buildert, die is dadelijk kwaad....”

stoel bij 't raam geplaatst, overgoten van zon. Vóór hem een kop thee, een schoteltje vol heerlijkheden. Hij dacht misschien wel aan luilekkerland. „Ik geef je maar geen sigaartje, hè Kees,” plaagde de juffrouw.

Goedig kneep hij zijn bruine oogen dicht en schuddebolde. „Doe maar geen moeite, hoor juf. 'k Rook haast nooit, alleen as ik van de mannen op 't fabriek 'n stukkie krijg.”

„Moet je ook maar niet doen Kees,” moederde juf,

„je moet nog flink groeien. Van werken groei je, van rooken vast niet, daar krimp je van,” zei ze grappig:

„Niks hoor,” viel Kees uit, „moet je Sampie zien, die rookt alle dagen en hij is nog grooter als z'n vader. Ik ben nou eenmaal zoo klein.” Toen was hij stil en soesde dof voor zich heen.

De juffrouw dacht, „dat had ik niet moeten zeggen, 't is een teer punt van hem.” Als vergoeding nam ze zijn kopje en vulde 't nog eens met warme, zoete thee.

„Kom Kees, vertel me 'n beetje van 't fabriek. Hoe is 't daar? Heb je 't druk?”

„Nou,” zei Kees. „En òf. Ik sjouw de heele dag voor de mannen. En dan adressen opplakken op de kistjes en...

„Het is lang niet makkelijk,” zei de juffrouw, „om dat netjes te doen, dat ze niet rimpelen.”

Kees' oogen glansden op. Die juf had er verstand van, ze snapte zijn werk.

„Dat is 't nou net,” praatte Kees. „Mijn groote broer,” en hij werd warm, „mijn groote broer zegt, dat d'r niks an is. Maar juf, 't benne zulke groote adressen en je mag ze niet vuil maken en niet te véél stijfjesel, dan benne ze te bol, en niet te weinig dan houwe ze niet. En Buildert, die is dadelijk kwaad...”

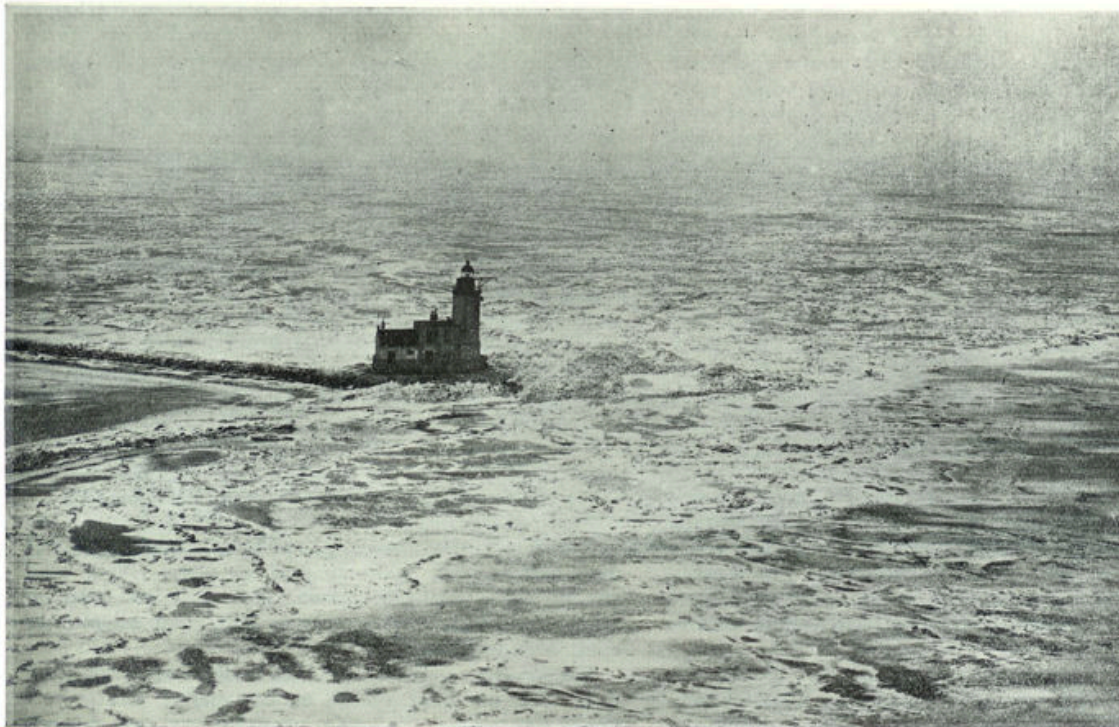
„Buildert,” informeerde de juffrouw, „wie is dat?”

„Nou, hij zeit, hij is de meesterknecht, maar niks hoor. De mannen zeggen, dat ie niks meer te zeggen heeft dan zullie...”

„En je verdient ook, hé Kees, — dat is fijn om Zaterdagds aan moeder te geven?”

De glans op 't jongensgezicht was meteen geweken. Hij knikte wel ja, maar de vreugde over 't geld thuisbrengen was zeker niet onvermengd. Toen hij er niet verder op inging, vroeg de juffrouw ook niet door. Ze wist wel hoe slordig moeder was en hoe alle geld thuis in een bodemloozen put verdween.

(Slot volgt)

Nederland uit de lucht gezien.

Vuurtoren op Marken in 't ijs.

Luchtfoto K. L. M.

NAAR 'T „FABRIEK”

(SLOT.) DOOR A. NOREL-STRAATSMa

„KOM, KEES, JE SCHOTELTJE IS LEEG, IK zal 't nog eens vullen.”
 „'t Hoeft niet, juf,” zei hij goedig, alsof hij bang was misbruik van zooveel goedgeefsheid te maken.
 „Ik doe 't toch maar,” zei juf, „je mag best wat in je zak stoppen voor 't kleine zusje.”

De juffrouw keek eens op de klok; al vier uur, haar mooie middag! Zou ze hem nu maar wegsturen; maar hij zat zoo behaaglijk. Och, die zielige, stoffige voeten en die kleine groezelige handen, die zoo berustend op de leuning lagen. Hij had zoo iets lijdelijks over zich. Was hij nu al veertien jaar; was hij nu begonnen aan dien langen, zwaren weg door 't leven? Hij had zoo heelemaal niets pootigs; kon hij er zich doorheen bijten? Als 't nou Sampie was! — Hij moest dan nog maar even blijven.

„Kees,” zei ze, „ik moet een brief schrijven, maar hier heb ik een prachtboek. Je weet wel, mijn grooten vertelbijbel. Wil je de platen zien?”

Dat was 't paradijs voor Kees. Heel alleen de platen zien, niet deelen met de heele Zondagsschoolklas.

't Was nu stil in de kamer. Kleine geluiden van rust en vrede; de klok die tikte, 't zangerige getreuzel van 't theewater, een vlieg die gonsde achter 't dunne gordijn. De juffrouw schreef, Kees zat met 't groote boek en ritselfend ging telkens een bladzijde om waaraan genoeg aandacht was besteed. Toen bleef ook dat geluid weg.

Juffrouw Van Lingen keek eens om, Kees was toch niet in slaap gevallen?

Aandachtig tuurde hij op een plaat, en had onderhand iets te verwerken; een rimpel tusschen de oogen, de lippen vooruit gestoken. Daar was misschien een probleem; zou ze hem vragen, waarover hij dacht? — Nee, toch maar beter van niet, rustig verder schrijven en afwachten.

Daar hoorde ze achter zich zeggen: „Sampie zegt, dat 't niet waar is, wat juf altijd vertelt.”

De juffrouw boog zich over de plaat. 't Was een reproductie van Rembrandts Honderdgulden-blad: „Jezus, de Heiland van groot en klein.” Jezus tusschen de zieken, de ellendigen; vol majesteit, vol barmhartigheid, klaar om het wonder te doen.

„En waarom zei Sampie dat, Kees,” vroeg de juffrouw rustig, „en wät is niet waar?”

„Dät,” zei Kees en wees met zijn vuilen vinger op de plaat, „dät van Jezus en al die zieke menschen. Sampies broertje is ook dood, juf.”

De juffrouw ontroerde, ze vroeg niet verder; ze begreep iets. Hadden de jongens daar samen over gefilosofeerd? De wilde, sterke Sampie, had hij ondervonden, dat er onverhoorde gebeden waren. Was zijn jongenshart opstandig geworden? Een wonder, dat hij nog op de Zondagsschool kwam. — En Kees, zat hij nu ook te raadselen over 't leven?

De jongen was nog

Aandachtig tuurde hij op een plaat.

niet uitgepraat. „De mannen op 't fabriek zeggen 't ook, juf. Reindert zegt: 't is oudewijvenpraat.”

Hij keek haar nu aan, half verontwaardigd, half onderzoekend; een vluchtig lachje in de oogen om dat malle woord. Maar toen in afwachting; wat had ze hier op terug?

„Ach, mijn jongen; de mannen zeggen Sampie zegt en moet je dat nu allemaal gelooven? — 't Is naar en leelijk wat ze zeggen, maar ze weten niet beter, Kees. Als ze dat allemaal wisten wat in jufs Bijbel staat, dan konden ze niet zoo leelijk en oneerbiedig praten.”

„En dan Sampie, ja dat lijkt wel heel erg. Zou Sampie gebeden hebben en was kleine broertje tóch gestorven?”

Kees knikte. „Ik geloof van wel, juf.”

„Maar Kees, dat hoeft jullie toch niet in de war te brengen, en wat daar op die plaat staat is wèl waar, en alles wat juf jullie vertelde van den Heer Jezus en den hemel is wèl waar. De Heer Jezus luistert altijd naar ons als we tot Hem bidden en Hij heeft o zooveel zieke menschen en kinderen beter gemaakt op aarde, maar soms doet Hij 't anders; dan maakt Hij ze beter voor den hemel. Dät waren jullie vergeten; ja, jullie waren geloof ik den hemel vergeten.

„'t Is dan wel heel droevig voor Sampie en voor ieder, die zoo'n broertje of iemand anders moet missen, maar dan weet de Heer 't veel beter, zie je, en Hij denkt: Ik haal die kleine, zieke kinderen en die ongelukkige menschen bij Mij in den hemel, daar is 't zoo zonnig en blij, daar zijn ze altijd gelukkig. Begrijp je 't wel een beetje, Kees? En zal ik 't Sampie ook nog eens uitleggen?”

Keesjes oogen waren werkelijk wat opgelicht, maar praten deed hij er verder niet over. Toen hij eindelijk ging, bleef de juffrouw achter met een bezwaard hart. De mannen en Sampie, twee sterke machten in dat jongensleven. Niemand, die hem een beetje hielp, geen school, geen fabriek en ook thuis niet. Wat had hij daar tegenover te stellen? Het kleine beetje, dat hij Zondags bij haar hoorde, en dat hij nu zelfs stop wilde zetten?

Maar toen dacht ze: „Dat kleine beetje is toch het zaad, dat wordt gezaaid, en moet de groei dan van mij komen?”

En oogenblik zat ze stil en droeg Kees en haar andere jongens op aan „Jezus, de Heiland van groot en klein.”